

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Alvikensskolan
i Bromölla kommun

Barn- och utbildningsnämnden

Storgatan 43

295 31 Bromölla

Rektorn vid Alvikensskolan

Kyrkvägen 24–26

295 35 Bromölla

Tillsyn i Alvikensskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Alvikensskolan i Bromölla kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att Alvikensskolans rektor tydligare behöver följa upp och utvärdera verksamheten, bland annat genom att se till att elevernas kunskapsresultat utvärderas i samtliga ämnen samt ta tillvara och analysera resultaten och omsätta dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Eftersom en systematisk kunskapsuppföljning inte gjorts i samtliga ämnen saknar Skolinspektionen underlag för att bedöma skolans resultat över tid. Resultaten på de nationella ämnesproven i ämnena svenska, engelska och matematik i årskurs 5 visar att nästan samtliga elever år 2009 nådde kravnivån på samtliga delprov. Resultaten visar på en positiv utveckling i jämförelse med år 2008 (se tabell 2 bilaga 3).

Trots insatser för att stödja de elever som skolan bedömer får svårigheter att uppnå kunskapsmålen, anser såväl intervjuade lärare som skolans rektor att alla elever i behov av särskilt stöd inte får tillräckligt med stöd och hjälp. Åtgärdsprogrammen, som upprättas för elever som är i behov av särskilda stödåtgärder, behöver utvecklas genom att tydligare beskriva konkreta delmål. Åtgärder behövs så att Alvikensskolan lever upp till skollagens och grundskoleförordningens krav avseende elevers rätt till särskilt stöd och ser till att alla elever ges förutsättningar för att nå lägst målen för utbildningen i samtliga ämnen.

Insatser görs för att motverka kränkande behandling genom ett förebyggande värdegrundarbete, bland annat finns livskunskap i alla klasser. Dock saknas en plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav och skolans ordningsregler är inte förankrade hos eleverna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Alvikensskolan identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst mål att uppnå i kursplanerna (Lpo 94, 2.2 kunskaper och kursplanerna),
- Skolan ger inte omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i vid utvecklingssamtalet (7 kap. 2 § grundskoleförordningen),
- Skolan bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete i ett aktivt samspel med skolans personal. Skolan följer inte tydligt upp och utvärderar sin verksamhet och tar inte tillvara och analyserar resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Skolan utvärderar inte kontinuerligt elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, Lpo 94, Avsnitt 1. Den enskilda skolans utveckling, 2–3 §§ Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m., 2 kap. 6 § grundskoleförordningen),
- Skolans ordningsregler har inte förankrats hos skolans elever (6 kap. 8b § grundskoleförordningen),
- Skolan saknar en årlig plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav (14 a kap. 8 § skollagen). Eftersom Bromölla kommun inte delegerat till verksamheten att upprätta plan mot kränkande behandling hänvisas till Skolinspektionens kommunövergripande beslut,

- Skolan behöver utveckla de åtgärdsprogram som utarbetas för elever som har behov av särskilda stödinsatser (5 kap. 1 § grundskoleförordningen),
- Skolan lever inte upp till skollagens och grundskoleförordningens krav avseende elevers rätt till särskilt stöd (4 kap. 1 § skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Bromölla kommun har ansvar för att Alvikensskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Bromölla kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Bromölla kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Maria Rydnér deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Lennart Hansson
Undervisningsråd/föredragande

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Alvikensskolan
Bilaga 3	Tabellbilaga

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Bromölla kommun under januari och februari 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Alvikensskolan den 26–27 januari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Alvikensskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Alvikensskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Alvikensskolan

Alvikensskolan	Antal elever
Förskoleklass	48
Grundskola	249

Källa: Skolans uppgifter 26 januari 2010

Alvikenskolan är belägen i centrala Bromölla och eleverna kommer huvudsakligen från Bromölla tätort. Skolan består av två byggnader, varav en mindre byggnad från 1912 och en större från 1947, som nyligen renoverats. Även lokaler i Humleskolan, som ligger strax intill, används av fyra klasser på Alvikenskolan och för undervisning i idrott och hälsa samt språkval. Alvikenskolan har förskoleklass och årskurs 1–6 med totalt cirka 300 elever. Fyra fritidshem och en fritidsklubb tar emot eleverna på eftermiddagstid. Skolverksamheten är uppdelad i fyra F-1-klasser och från årskurs 2 till årskurs 6 är klasserna åldershomogena. De flesta av Alvikenskolans elever går efter årskurs 6 vidare till årskurs 7 i Humleskolan.

Tillsynsprotokoll med bedömningar för Alvikensskolan

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat**Kunskaper****Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Fokus på skolans uppdrag****Lärarnas bedömning och utvärdering****Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Skolans lärandemiljö****Fokus på lärande****Tillit till elevens förmåga****Trygghet och studiero****Enskild elevs rätt****Bedömning och betyg****Undervisningstid och val****Särskilt stöd****Studie- och yrkesvägledning****Avgifter****Rektorns beslutsfattande**

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever förutsättningar att nå lägst mål att uppnå i kursplanerna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Alla elever i behov av särskilda stödinsatser får inte det stöd som de behöver och har rätt till, vilket innebär svårigheter att nå målen. Alvikensskolan har också brister i sin uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i samtliga ämnen vilket medför att skolan saknar ett fullständigt underlag för att bedöma och analysera sin måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolan ger vid utvecklingssamtalet inte omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Samtliga elever på Alvikensskolan har en individuell utvecklingsplan som upprättas i samband med de utvecklingssamtal som lärare, elev och elevens vårdnadshavare genomför en gång per termin. Skolan använder sig av ett webbaserat verktyg, PODB (Projekt- & Omdömesdatabasen), i upprättandet av individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av uppfyller överlag grundskoleförordningens krav. De skriftliga omdömena om elevernas utveckling ska emellertid göras i förhållande till målen i varje ämne eleverna får undervisning i. I SO- och NO-ämnena gör Alvikensskolans lärare bedömningar i block upp till årskurs 5, men i varje ämne inom blocken i årskurs 6. Eftersom det finns uppnåendemål i varje ämne i årskurs 5 inom de samhällsorienterande och naturorien-

terande blocken gör Skolinspektionen bedömningen att skriftliga omdömen ska ges i ämnena biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap från och med årskurs 4 för att uppfylla grundskoleförordningens krav.

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolan bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete i ett aktivt samspel med skolans personal. Skolan följer inte tydligt upp och utvärderar sin verksamhet och tar inte tillvara och analyserar resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Skolan utvärderar inte kontinuerligt elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Lpo 94, Avsnitt 1. Den enskilda skolans utveckling

2–3 §§ Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Den senaste kvalitetsredovisningen för Alvikensskolan innehåller till viss del det förordningen kräver, dock är redovisningen av utbildningens måluppfyllelse otydlig. Till exempel redovisas inte några resultat i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Intervjuerna visar att lärarna fortlöpande följer upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen, med undantag av SO- och NO-ämnena i årskurs 4 och 5, i förhållande till styrdokumentens krav. Dock sammanställer inte skolan resultaten och således görs inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Rektorn uppger i intervjun att skolan inte i tillräcklig utsträckning analyserat resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5, exempelvis avseende flickors och pojkars resultat.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans ordningsregler har inte förankrats hos skolans elever.

Författningsstöd:

6 kap. 8b § grundskoleförordningen

Motivering:

Alvikenskolans rektor har tagit ansvar för att ordningsregler har utarbetats under medverkan av personalen. Reglerna revideras årligen och företrädare för eleverna och elevernas vårdnadshavare har varit delaktiga, bland annat i samrådsgrupper. Elevintervjuerna visade dock att ordningsreglerna är svagt förankrade hos eleverna. Endast ett fåtal av de intervjuade eleverna kände till att det fanns ordningsregler på skolan.

Bristområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan saknar en årlig plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Eftersom Bromölla kommun inte delegerat till verksamheten att upprätta plan mot kränkande behandling hänvisas till Skolinspektionens kommunövergripande beslut.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Den likabehandlingsplan som upprättades på Alvikensskolan år 2008 reviderades inte under 2009. Denna plan uppfyller inte gällande lagstiftning. Planen saknar framförallt en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som skolan avser att påbörja och genomföra under det kommande året. Den innehåller generella beskrivningar av skolans förebyggande arbete, rutiner för att upptäcka diskriminering eller kränkningar, och en redogörelse av hur skolan avser att utreda och åtgärda eventuella kränkningar. Skolan kommer enligt rektorn att upprätta en ny plan under våren under ledning av skolans kurator.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Alvikensskolan behöver utveckla de åtgärdsprogram som utarbetas för elever som har behov av särskilda stödinsatser.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

För de elever på Alvikensskolan som har behov av särskilda stödåtgärder har rektorn sett till att ett åtgärdsprogram har utarbetats. Åtgärdsprogrammen följs i regel upp efter 3–6 veckor. Elevens klassföreståndare/mentor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs upp. Originalen förvaras hos skolans specialpedagog. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av varierande kvalitet. Några program innehåller inte några tydliga, konkreta delmål och åtgärder som skolan kan genomföra på relativt kort sikt och därmed ge god effekt. I Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram anges att "de mål som formuleras och de åtgärder som planeras bör vara relevanta, realistiska, konkreta och möjliga att utvärdera". Vissa åtgärdsprogrammen innehåller inte heller en tydlig ansvarsfördelning för de formulerade åtgärderna.

Bristområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Alvikensskolan lever inte upp till skollagens och grundskoleförordningens krav avseende elevers rätt till särskilt stöd.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § skollagen

Motivering:

Enligt personal- och rektorsintervjuerna på Alvikensskolan ges stöd till elever i den utsträckning som resurserna medger, men intervjuade lärare anser att det inte räcker. De specialpedagogiska resurserna är otillräckliga menar lärarna. En lärare anser att "det blir fokus på utåtagerande barn, andra som behöver hjälp med kunskapsmålen kommer i skymundan". Rektorn uppger att det finns elever med stor inlärningsproblematik som skolan har "stora problem med att klara måloppfyllelsen för". Skolan har gjort ett flertal insatser för att öka stödet till eleverna. Kompensatoriska hjälpmedel har köpts in för de elever som behöver utveckla sitt språk, mindre grupper har organiserats, speci-

alpedagogen har arbetat mer övergripande, lärare har fått handledning av kommunens centrala resursteam och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Trots dessa insatser anser såväl intervjuade lärare som skolans rektor att alla elever i behov av särskilt stöd inte får tillräckligt med stöd och hjälp.

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2008		2009	
		Alviken-skolan	Riket	Alviken-skolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	88	87	90	.
	Matematik	68	73	90	.
	Svenska	73	72	85	.

Källa: Uppgifter från skolan, 2010-01-27. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven.

. = Uppgift saknas